

Better in, better out, goede voeding voor en na een operatie bij ouderen

zaterdag 15 maart 2014,
Marion Theuws

- **Wie werkt er samen met een diëtist?**
- **Wie houdt rekening met voeding bij de behandeling?**
- **Slaat de behandeling soms niet aan?**

- **Bij training/ beweging zonder goede voeding kan er geen spieropbouw plaatsvinden**
- **Bij goede voeding zonder training/beweging ontstaat alleen vetmassa**

Casus A

- Dhr. J., weegt 98 kilo, is 72 jaar, krijgt over 4 weken een nieuwe heup.
- Zijn echtgenote is vorige maand overleden.
- Mijnheer heeft veel moeite met het zelf verzorgen van de boodschappen, het koken en het alleen eten.
- Dhr. is 6 kilo is afgevallen de laatste 8 weken.
- Zijn armomtrek is 39 cm.
- Hoe is de voedingstoestand van dhr. J.?

ondervoed- risico op ondervoeding of niet ondervoed

SNAQ⁶⁵⁺ beslisboom

meten armomtrek

Casus A

- Dhr. J., weegt 98 kilo, is 72 jaar krijgt over 4 weken een nieuwe heup, hij zegt slecht te eten de laatste tijd.
- Zijn echtgenote is vorige maand overleden.
- Mijnheer heeft veel moeite met het zelf verzorgen van de boodschappen, het koken en het alleen eten.
- Dhr. is **6 kilo is afgefallen in de laatste 8 weken.**
- Zijn armomtrek is 39 cm.
- Hoe is de voedingstoestand van dhr. J.?
score ondervoed

Casus B

- Mw. P., 82 jaar
- Zij heeft kanker en krijgt binnenkort een grote buikoperatie
- Mw. verteld dat ze de laatste tijd is afgevallen, haar kleding past niet goed meer. Ze zegt dat ze onbedoeld 3 kilo is afgevallen in de afgelopen 6 maanden
- Haar armomtrek is 24 centimeter.
- Hoe is de voedingstoestand van mw P. ?
ondervoed- risico op ondervoeding of niet ondervoed

Casus B

- Mw. P., 82 jaar
- Zij heeft kanker en krijgt binnenkort een grote buikoperatie
- Mw. verteld dat ze de laatste tijd is afgevallen, haar kleding past niet goed meer. Ze zegt dat ze **onbedoeld 3 kilo** is afgevallen in de afgelopen 6 maanden
- Haar armomtrek is **24 centimeter.**
- Hoe is de voedingstoestand van mw P. ?
- **SCORE ONDERVOED**

Casus C

- Mw. J., 74 jaar, over 2 weken ondergaat zij
- een knie-operatie
- Dochter zegt dat moeder moeite heeft met verzorgen van de maaltijden en zij heeft het vermoeden dat er maaltijden worden overgeslagen.
- De dochter denkt dat haar moeder niet is afgevallen want haar kleding past nog gewoon.
- Ze weet niet wat haar moeder weegt of eerder woog. De armomtrek van mw. is 27 cm.
- Dochter geeft aan dat mw. minder eetlust heeft dan voorheen en dat ze niet meer zelf de trap op kan.
- Hoe is de voedingstoestand van mevrouw J.?
ondervoed- risico op ondervoeding of niet ondervoed

Casus C

- Mw. J., 74 jaar, over 2 weken ondergaat zij
- een knie-operatie
- Dochter zegt dat moeder moeite heeft met verzorgen van de maaltijden en zij heeft het vermoeden dat er maaltijden worden overgeslagen.
- De dochter denkt dat haar moeder niet is afgefallen want haar kleding past nog gewoon.
- Ze weet niet wat haar moeder weegt of eerder woog. De armomtrek van mw. is 27 cm.
- Dochter geeft aan dat mw. minder eetlust heeft dan voorheen en dat ze niet meer zelf de trap op kan.
- Hoe is de voedingstoestand van mevrouw J.?
score: risico op ondervoeding

Casus D

- Dhr. van B. is 92 jaar
- Dhr. krijgt een stoma over 4 weken
- Dhr. is niet afgevallen de laatste tijd.
- Zijn armomtrek is 28 cm.
- Zijn eetlust is nog steeds goed maar zijn conditie is wat achteruit gegaan, hij kan zijn rolstoel geen 5 minuten duwen zonder te rusten.
- Hoe is voedingstoestand van dhr v.B.?
ondervoed- risico op ondervoeding of niet ondervoed

Casus D

- Dhr. van B. is 92 jaar
- Dhr. is krijgt een stoma over 3 weken
- Dhr. is **niet afgevallen** de laatste tijd.
- Zijn armomtrek is **28 cm**.
- Zijn **eetlust is nog steeds goed** maar zijn **conditie is wat achteruit gegaan**, hij kan zijn rolstoel geen 5 minuten duwen zonder te rusten.
- **SCORE NIET ONDERVOED**

Casus E

- Dhr. V., 78 jaar, over 2 weken krijgt een grote
- Operatie aan zijn longen
- Meneer is duidelijk te zwaar, BMI 29,5. Hij geeft aan wel de laatste tijd wat afgevallen te zijn omdat hij niet goed kan eten/kauwen door gebitsproblemen. Hij weet niet hoeveel, maar zijn riem zit flink losser. Hij denkt toch zeker wel 6 kilo kwijt te zijn in 3 weken. Dat vindt hij niet erg, hij is toch te zwaar.
- Zijn armomtrek is meer dan 25 cm.
- Dhr. hoeft geen trap te lopen, want woont in een seniorenwoning. Zijn conditie is nog goed.
- Hoe is de voedingstoestand van mijnheer V.?

ondervoed- risico op ondervoeding of niet ondervoed

Casus E

- Dhr. V. , 78 jaar, over 2 weken krijgt een grote
- Operatie aan zijn longen
- Meneer is duidelijk te zwaar, BMI 29,5. Hij geeft aan wel de laatste tijd wat afgevallen te zijn. Hij weet niet hoeveel, maar zijn riem zit flink lossen. Hij denkt toch zeker wel **6 kilo kwijt te zijn in 3 weken**. Dat vindt hij niet erg, hij is toch te zwaar.
- Zijn armomtrek is meer dan 25 cm.
- Dhr. hoeft geen trap te lopen, want woont in een seniorenwoning. Zijn conditie is nog goed.
- **SCORE ONDERVOED**

Prevalentie ondervoeding

- Cijfers voor ondervoeding bij geriatrische patiënten in Nederland zijn beperkt en lopen uiteen van 32% tot 61%.
- Onder Nederlandse ouderen die thuiszorg kregen, is de prevalentie van ondervoeding 14%.

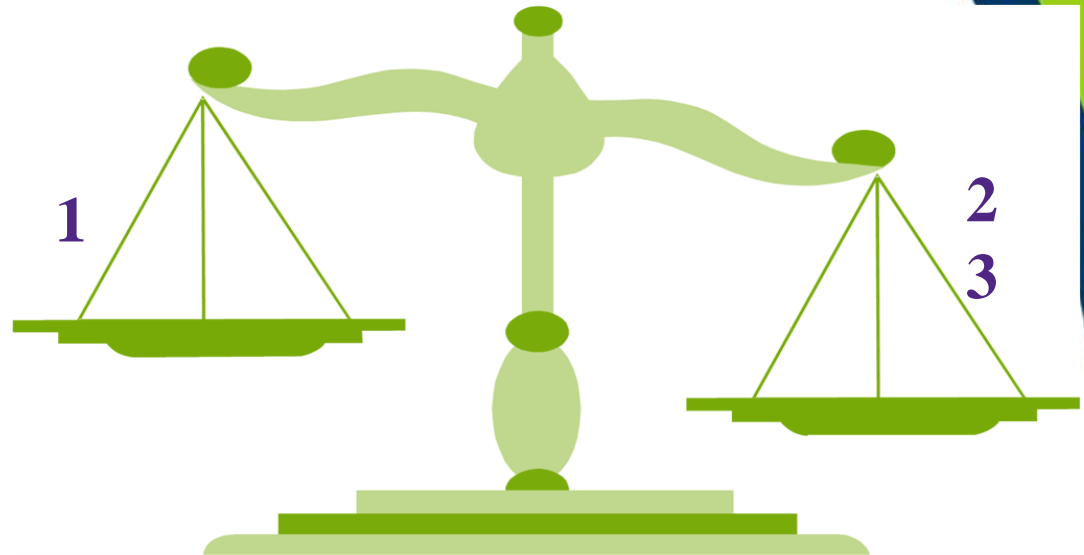
• 4 Kaiser MJ, Bauer JM, R msch C, et al. Frequency of malnutrition in older adults: a multinational perspective using the Mini Nutritional Assessment. J Am Geriatric Soc. 2010;58: 1734-8.

Kenmerken ondervoeding geriatrische patiënt

- **Ondervoeding heeft het karakter van een geriatrisch syndroom en is daarmee een multifactoriële aandoening;**
- **Ondervoeding bij de geriatrische patiënt kenmerkt zich door ten minste:**
 - **ongewenst gewichtsverlies en/of**
 - **een acute of chronische disbalans tussen inname/verbruik en**
 - **functieverlies.**

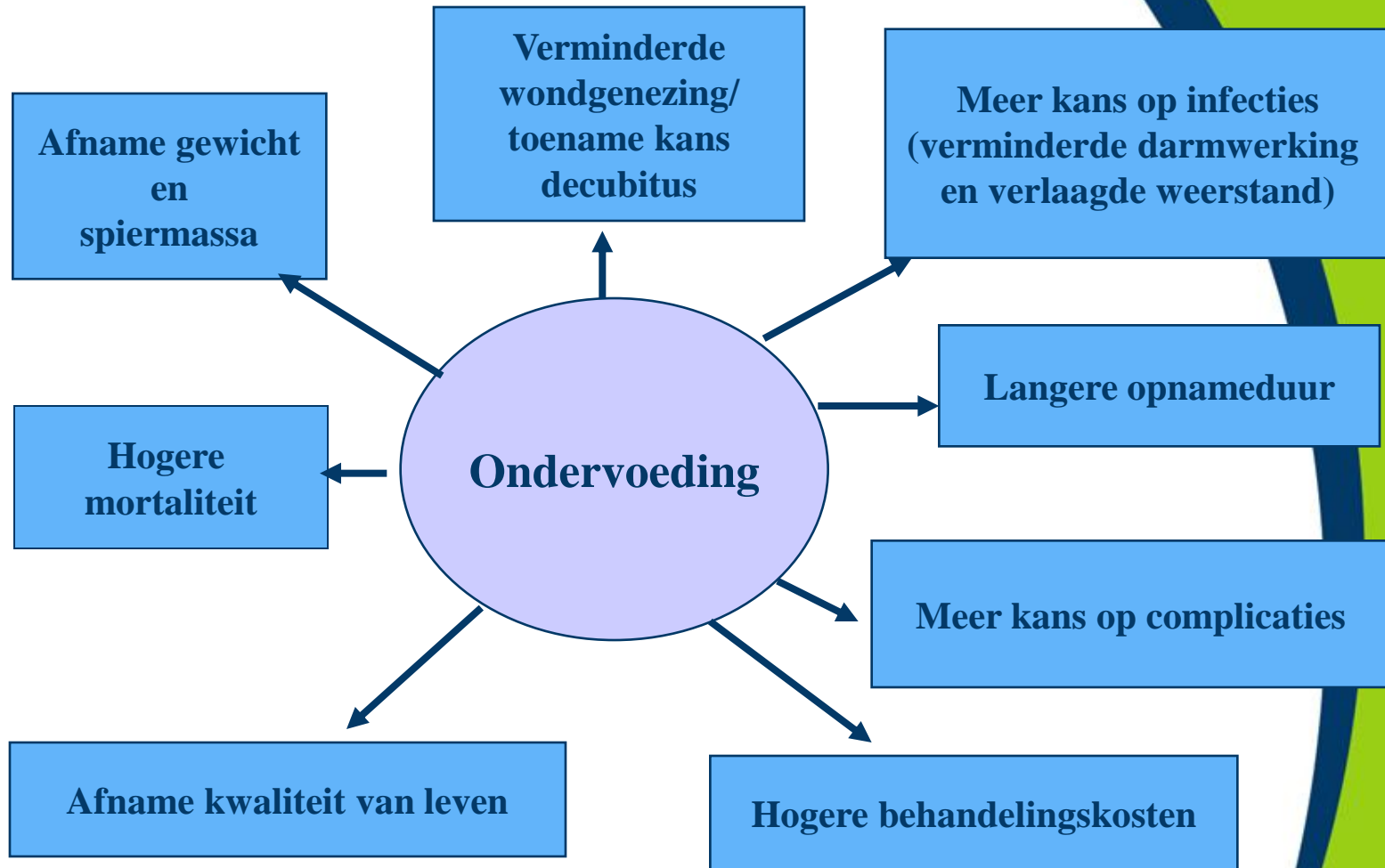
Ondervoeding

- **Disbalans/ tekort inname en behoefte**

- **Oorzaken**
 - 1. Verminderde voedselinname
 - 2. Abnormale verliezen aan voedingsstoffen
 - 3. Verhoogde voedingsbehoefte

Gevolgen ondervoeding

Filmpje wat laat zien hoe je moet screenen

- http://www.youtube.com/watch?v=aL8i_hFhwBc
- **Staat op de site van de stuurgroep ondervoeding**

Bepaal het behandelbeleid

niet ondervoed	risico op ondervoeding	ondervoed
<ul style="list-style-type: none">• geen actie	<ul style="list-style-type: none">• geef informatie over de gevolgen van ondervoeding en het belang van goede voeding• adviseer gebruik van volle producten en extra eetmomenten (6 x per dag)• geef de folder mee• overleg indien nodig met huisarts of diëtist	<ul style="list-style-type: none">• geef informatie en advies als bij risico op ondervoeding én• overleg met de huisarts• verwijs binnen 1 werkdag naar de diëtist

stap 3
Gewicht & gewichtsverlies 65⁻

stap 4
SNAQ⁶⁵⁺

Folder uit te delen bij risico op ondervoeding

- <http://thuisarts.nl/ondervoeding/ik-wil-verdere-ondervoeding-voorkomen>
- <http://thuisarts.nl/ondervoeding/ik-ben-ongewild-veel-afgevallen>
- **Folder op site van stuurgroep ondervoeding**

Interventie oorzakelijke factoren

**Behandelen onderliggende ziekte/depressie/
kauw en slikproblemen (passende prothese)**

Stimuleren mobiliteit

Maaltijdvoorziening/eetpunt

Ondersteuning bij boodschappen(service)

Financiële problemen

Gebruik maken van relevante netwerkpartners.

**Inzetten van extra zorg: V&V, ztb-er of tb-er,
diëtist**

Voedingsinterventie door diëtist

- * toename van de voedingsinname van de patiënt naar 100% van de vastgestelde eiwit- en energiebehoefte
- Evt. drinkvoeding en/of sondevoeding
- Vergoeding via basisverzekering/ketenzorg

einde

Vertrouwd Dichtbij

